

Via Run

Credit per la cumpart dalla sanaziun dalla via Credit per la sanaziun dalla canalisaziun

M E S S A D I

dalla suprastanza communal a al cussegl da vischnaunca

Stimau signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

La Via Run sesanfla dapi onns en in fetg schliet stan, perquei ei ina sanaziun da quella via urgenta e necessaria. Muort las investiziuns ch'eiin succedidas ils davos onns a Latis ei la sanaziun dalla Via Run s'entardada. In ulteriur motiv pil retardament ei che l'entira procedura cun la preparaziun ed approbaziun dil project, cun acquist da dretgs e da terren sco era l'introducziun dalla procedura da contribuziun – en quei cass empau cumplicada – ha absorbau dabia temps. El preventiv 2019 preveda la vischnaunca in import corrispundent per entscheiver la stad 2019 cun las lavurs da construcziun. La procedura da contribuziun ei instradada e passa prevedentamein la fin da matg 2019 en vigur legala.

Entginas impressiuns dil stan actual dalla Via Run e dalla Via Funs-Dado

1. Fixaziun dall'interessenza publica

La fixaziun dall'interessenza succeda tenor las prescripziuns digl art. 63 dalla lescha davart la planisaziun dil territori dil cantun Grischun (LPT) e la procedura da contribuziun tenor las directivas dils art. 22 entochen 25 dall'ordinaziun davart la planisaziun dil territori pil cantun Grischun OPT. El rom da quellas prescripziuns ei igl intschess da contribuziun vegnius definius. Medemamein ei l'interessenza publica vegnida fixada. Quella munta en consequenza dalla procedura da contribuziun a 20% pil tschancun dalla Via Funs-Dado ed a 60% pils dus tschancuns dalla Via Run. La cumpart ch'ei da financiar entras ils proprietaris da terren munta a 80% per la Via Funs-Dado ed a 40% per la Via Run.

2. Project da sanaziun dalla via e dalla canalisaziun

Il project entir cun la sanaziun dalla Via Funs-Dado ei naschius ord il basegns da sanar e cumpletar il medem mument las lingias da canalisaziun ed igl ulteriur provediment. Il program d'investiziun prevedeva la sanaziun dalla Via Run e lu pli tard la sanaziun dalla Via Funs-Dado. Il basegns da nezegiar sinergias cunzun sil sector dallas reits da provediment e dismessa (aua, auas piarsas etc.) han giu gl'effect, ch'igl ei necessari da sanar il medem mument cun la Via Run era la Via Funs-Dado.

Las duas vias vegnan sanadas cumpleinamein da fons ensi. Il project preveda da remplazzar la canalisaziun d'aua tschuffa ch'ei – a basa dallas retschercas en connex cul concept davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas GEP – en in schliet stan e da separar las auas schubras dallas auas tschuffas. Era cheu setracta ei d'ina cuntinuaziun dallas conclusiuns sedadas a basa dil concept general davart igl allontanament dallas auas piarsas GEP e dallas pretensiuns dil dretg surordinau. Cun quei project eis ei pusseivel da sviluppar vinavon il concept per la separaziun dallas auas piarsas. Pendants restan il tschancun a Raveras ch'ei previus pigl onn 2019 e la Via Cons ch'ei preveda ils proxims onns.

El medem mument duei l'illuminaziun publica enteifer il project da sanaziun dalla via vegnir cumpletada ed optimada. En connex cun l'illuminaziun publica eis ei previu da far las preparativas per l'illuminaziun dalla senda e dil passapei enviers Funs/Sontga Catrina resp. l'illuminaziun dalla Via Clis e da l'autra vart la Via da Paders enviers la claustra ed il Vitg. Ils cuosts per l'illuminaziun supplementara da quellas sendas e vias fan buca part dil project per la sanaziun dalla Via Run e dalla Via Funs-Dado.

3. Cuosts

Ils cuosts per la sanaziun dalla via, la realisaziun dalla canalisaziun d'aua schubra ed il remplazzament dalla canalisaziun d'aua tschuffa ein calculai sco suonda:

Cuosts totals

		<i>vias</i>	<i>aua schubra</i>	<i>aua tschuffa</i>
Lavurs d'impressari	frs.	460'000.00	86'000.00	118'000.00
Lavurs da cuvrida	frs.	230'000.00	29'000.00	46'000.00
Lavurs da serrer	frs.	86'000.00	11'000.00	11'000.00
Illuminaziun publica	frs.	54'000.00	5'000.00	5'000.00
Cuosts accessoris	frs.	61'000.00	12'000.00	12'000.00
Nunpreviu	frs.	40'000.00	6'000.00	9'000.00
Project ed execuziun	frs.	105'000.00	15'000.00	21'000.00
Total	frs.	1'036'000.00	164'000.00	222'000.00

Cuosts Via Run (60% interessenza publica/40% interessenza privata)

		<i>Via total</i>	<i>Cumpart vischnaunca</i>
Lavurs d'impressari	frs.	319'000.00	191'400.00
Lavurs da cuvrida	frs.	167'000.00	100'200.00
Lavurs da serrer	frs.	53'000.00	31'800.00
Illuminaziun publica	frs.	38'000.00	22'800.00
Cuosts accessoris	frs.	43'000.00	25'800.00
Nunpreviu	frs.	27'000.00	16'200.00
Project ed execuziun	frs.	72'000.00	43'200.00
Total	frs.	719'000.00	431'400.00

Cuosts via Funs-Dado (20% interessenza publica/80% interessenza privata)

		<i>Via total</i>	<i>Cumpart vischnaunca</i>
Lavurs d'impressari	frs.	141'000.00	28'200.00
Lavurs da cuvrida	frs.	63'000.00	12'600.00
Lavurs da serrer	frs.	32'000.00	6'400.00
Illuminaziun publica	frs.	16'000.00	3'200.00
Cuosts accessoris	frs.	20'000.00	4'000.00
Nunpreviu	frs.	13'000.00	2'600.00
Project ed execuziun	frs.	32'000.00	6'400.00
Total	frs.	317'000.00	63'400.00

4. Repartiziun dils cuosts

Tenor la fixaziun dall'interessenza privata resp. publica definida el rom dalla procedura da contribuiziun han ils proprietaris da terren da surprender vid ils cuosts per la sanaziun dallas vias la summa da frs. 541'600.00. La vischnaunca ha sin fundament dalla fixaziun dall'interessenza publica da surprender la summa da frs. 494'800.00.

Ils cuosts restonts per la canalisaziun d'aua schubra ed ils cuosts per la canalisaziun ein da finanziair entras las contribuiziuns annualas e da colligiaziun (finanziaziun speciala).

La canalisaziun d'aua schubra survescha era sco lingia da transport per la deflussiun dallas vias. Perquei ein sco usitau 30 % dils cuosts dalla canalisaziun d'aua schubra vegni integrai els cuosts per la via. En quei cass serepartan ils cuosts sco suonda:

		<i>vias incl. cumpart deflussiun</i>	<i>Canalisaziun aua schubra</i>	<i>aua tschuffa</i>
Cuosts d'investiziun	frs.	1'036'000.00	164'000.00	222'000.00
Cumpart vischnaunca procedura da perimeter Via Run	60% frs.	431'400.00		
Cumpart vischnaunca procedura da perimeter Via Funs	20% frs.	63'400.00		

5. Credits necessaris dalla vischnaunca

Sin fundament dallas calculaziuns fatgas presenta la suprastonza communal al cussegl da vischnaunca las suandontas damondas da credit:

Credit necessari per la sanaziun dallas vias	frs. 494'800.00
Cumpart canalisaziun d'aua schubra	frs. 164'000.00
Cumpart canalisaziun d'aua tschuffa	<u>frs. 222'000.00</u>
Credit necessari per la sanaziun dalla canalisaziun	frs. 386'000.00

En connex cun la sanaziun dallas vias eis ei necessari da sanar el medem mument la canalisaziun per evitar pli tard pli aults cuosts. Damai ch'ei setracta tier la canalisaziun d'ina finanziaziun speciala, vegn la damonda da credit tractada separadamein.

La Corporaziun d'aua Spina da Vin, Repower, Recal, Swisscom e la Connecta SA ein medemamein separticipai cun lur conducts al project. Quels cuosts (lavurs d'impressari e da specialists) figureschan denton buca els cuosts che la vischnaunca ha da surpender e vegnan adossai mintgamai directamein als differents possessurs dallas lingias.

6. Ponderaziuns finalas

La suprastanza communal ha tractau igl entir project sco ina fatschenta e presenta quella aschia era en in sulet messadi. Sin fundament da quella situaziun ha il cussegl da vischnaunca da conceder dus credits. In credit per la cumpart ord l'interessenza publica vid la sanaziun dalla via e l'auter per la renovaziun e completaziun dalla canalisaziun.

Il territori da contribuziun ei vegnius definius definitivamein. La decisiun davart l'interessenza publica ei succedida entras la suprastanza communal. Quels dus conclus entran prevedentamein la fin da matg 2019 en vigur legala. L'execuziun dallas lavurs ein previdas naven digl atun 2019 e cuozan entochen la stad 2021.

7. Proposta

Sin fundament dallas ponderaziuns suramenziunadas

propona

la suprastanza communal al cussegl da vischnaunca da:

1. Conceder in credit da frs. 494'800.00 per la cumpart communal vid la sanaziun dalla Via Run e dalla Via Funs-Dado;
2. Conceder in credit da frs. 386'000.00 per la cumpart vid la construcziun dalla canalisaziun d'aua schubra ed il remplazzament dalla canalisaziun d'aua tschuffa;
3. Suttametter quels conclus tenor art. 21, lit. c dalla constituziun communal al referendum facultativ.

Suprastanza communal Disentis/Mustér
Il president: Il canzlist:

Robert Cajacob

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 20 da matg 2019

q:\011 legislaziun\cuss 2017-20\messadis\me1933_via_run.docx

- Dalla documentaziun tiel project sa vegnir priu investa tier l'administraziun communal (s'annunziar al spurtegl)